

**КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ туризму, бізнесу і психології

КАФЕДРА психології і туризму

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

A4 СЕРЕДНЯ ОСВІТА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	другий (магістерський)
КАФЕДРА	психології і туризму
ФАКУЛЬТЕТ	туризму, бізнесу і психології
ВИКЛАДАЧ	КИРИЛЕНКО Валентина Граціянівна кандидат психологічних наук, доцент
СТАТУС ДИСЦИПЛІНИ	дисципліна вільного вибору студента
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ У КРЕДИТАХ ЄКТС / ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	3 кредити ЄКТС / 90 годин
МОВА ВИКЛАДАННЯ	українська
КОРОТКА АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ (Що я вивчатиму?)	Навчальна дисципліна «Психологія навчання дорослих» займає одне з основних місць в системі фахової підготовки здобувача вищої освіти і сприяє формуванню практико-методологічного базису професійного світогляду та діяльності фахівця в галузі викладання. Ця навчальна дисципліна, знаходиться на перетині різних наук:

	психології, вікової, педагогічної психології і педагогіки, методики викладання, вона інтегрує у практику різні методи психолого-педагогічні методи навчання дорослих.
МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (Чому це потрібно й цікаво вивчати?)	формування у здобувачів системи наукових знань і професійних компетенцій в галузі навчання дорослих в контексті безперервної освіти і розвитку особистості.
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	В рамках курсу студенти мають можливість підвищити рівень знань з навчання дорослого населення; забезпечувати організацію та управління науково-дослідницькою діяльністю і впроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність через розуміння професійного контенту – психологічного консультування, психічного здоров'я, психологічного благополуччя; здатність забезпечувати психологічний супровід здобувачів освіти з ООП та осіб з інвалідністю в умовах інклюзивного навчання
КОМПЕТЕНТНОСТІ (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	уміти використовувати психологічні закономірності навчання дорослих , володіти основами організації освітнього процесу в системі безперервної професійної освіти, здійснювати застосовувати новітні освітні технології, орієнтуючись на досягнення психоандроґогіки, психофізіологічних, вікових можливостей здобувачів професійної освіти
ВИДИ ЗАНЯТЬ І ЇХНІЙ РОЗПОДІЛ ЗА ГОДИНАМИ	лекції – 14 годин семінарські заняття – 16 годин самостійна робота – 60 годин
ТЕМАТИКА (ЗМІСТОВІ МОДУЛІ) НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	

Змістовий модуль 1. «Загальнотеоретичні питання психології навчання дорослих»

Тема 1. Психологія навчання дорослих в системі безперервної освіти .Дорослий як здобувач освіти

Тема 2. Адаптивні системи освіти дорослих

Тема 3. Психологія навчання дорослих засобами дистанційного навчання

Тема 4. Модульне навчання як технологія навчання осіб в період пізньої дорослості

Змістовий модуль 2. «Андрогогіка. Психофізіологічні і соціальні характеристики здобувачів професійної освіти в процесі безперервного навчання».

Тема 1. Соціально-психологічні та психолого-фізіологічні характеристики дорослих в системі безперервної освіти

Тема 2. Специфіка навчання дорослих з інвалідністю

Тема 3. Психологія підготовки і перепідготовки безробітних

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ)

Розподіл балів між видами навчальної діяльності:

форма підсумкового контролю	види навчальної діяльності здобувача	максимальна кількість балів
залік	аудиторна та самостійна робота	50
	модульна контрольна робота (МКР)	50
	залік	-

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за наступною схемою:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
40 – 59	FX	
39 і менше	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

(робота під час семінарів та/або практичних занять)

«5»	студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; активно працює над практичними завданнями
-----	--

«4»	студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій та інше, але легко усуває їх завдяки додатковим питанням; активно працює над практичними завданнями
«3»	студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій та інше; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання; не включається в роботу над практичними завданнями
«2»	студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає або не ознайомлений з рекомендованою літературою, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення; ігнорує роботу над практичними завданнями

Критерії оцінювання **позааудиторної самостійної роботи** студентів

«5»	робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«4»	робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані
«3»	робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково
«2»	робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані
«0»	робота не виконана

Критерії оцінювання **модульної контрольної роботи** студентів

«5»	при виконанні завдання студент демонструє широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, дає вірне та коректне визначення основним поняттям і психологічним термінам; вміє самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
-----	--

«4»	при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків
«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки
«0»	робота не виконана

Умови допуску до заліку: повне виконання програми курсу та всіх видів робіт, відпрацювання пропущених лекцій і семінарських занять, виконання самостійної роботи, успішне виконання модульної контрольної роботи.

- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.
- ✓ Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Критерії оцінювання відповіді на заліку:

критерії оцінювання	шкала оцінювання	
	«зараховано»	«не зараховано»
відповідність відповіді змісту питання	відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі	відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. основні проблеми визначено нечітко / не визначено
повнота і ґрунтовність відповіді	основні питання розкриті повністю і ґрунтовно	основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті
термінологічна коректність	здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни	здобувач майже не користується професійною термінологією

ПОЛІТИКА КУРСУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА

- ✓ забезпечити викладання навчальної дисципліни згідно робочого плану;
- ✓ дотримуватися норм педагогічної етики, з повагою ставитися до особистості здобувачів;
- ✓ оцінювати навчальні досягнення здобувачів з опорою на визначені критерії для відповідних видів навчальної діяльності (див. вище);
- ✓ надавати відповіді на питання студентів щодо змісту курсу та організації навчання;
- ✓ залишатися доступним для комунікації у спосіб, визначений у силабусі.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТУДЕНТА

- ✓ виконати навчальну програму курсу в повному обсязі;
- ✓ дотримуватися у спілкуванні норм ділової етики,
- ✓ з повагою ставитися до інших здобувачів і викладача;
- ✓ дотримуватися вимог політики курсу, що зазначені нижче

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Для оперативної комунікації з викладачем щодо змістовних та організаційних питань з курсу рекомендується користуватись **чатом в системі Microsoft Teams**.

Перед тим, як надсилати викладачу питання, рекомендується перевірити чи не міститься відповідь на питання в тексті силабусу або серед матеріалів курсу (наприклад, у відповідній команді курсу в системі Teams або на платформі Moodle); звернутися з питанням до одногрупників, які можуть знати необхідну інформацію.

ВІДВІДУВАННЯ І ПРОПУСКИ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Відвідування здобувачами освіти лекційних і семінарських занять є обов'язковою умовою успішного проходження навчальної дисципліни.

Відсутність (з поважної та неповажної причини) на лекційному або семінарському занятті не звільняє від навчальної відповідальності і має бути відпрацьована, як це передбачено відповідним **Порядком відпрацювання пропущених занять**.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ Й ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р. № 1556 -VII. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. №40-IV. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433-IV. 2002. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>

Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) від 03.11.1993р. №89. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>

Національна доктрина розвитку освіти. Електронний ресурс. 2002. Режим доступу:

[http: www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002](http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002)

- Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Електронний ресурс. 2010. Режим доступу: [http: kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718](http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718)
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (схвалена Указом Президента України від 25.06.2013 року №344/2013). 2013.
- Артемов В. Ю. (2014) Особливості побудови онтології предметної галузі і професійного середовища в системі вищої професійної освіти. *Біоресурси і природокористування*. 1-2. 155-161.
- Астахова О. (2010) Перспективи розвитку професійної освіти в Україні. *Україна: аспекти праці*. 4. 9-12.
- Архипова С.П. (2002) Основи андрагогіки: навч. посібник. Черкаси.
- Барановська Л. В. (2015). Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Київ: НАУ.
- Белова Л.О. (2004) Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики: навч. посіб.. Харків: Вид-во НУА
- Бахтіярова Х.Ш. (відпов.ред.) (2017) Інноваційні технології навчання : навчальний посібник для студентів технічних навчальних закладів. Київ: НТУ.
- Базиленко А.К., Іванова І.Б., Кириленко В.Г., Кондукоцова Н.В. (2020) Навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Рекомендації студентам щодо активного навчання в умовах онлайн-освіти. Навчально-методичний посібник. Київ: Університет «Україна». 47-62
- Дзюба Т. М., Коваленко О. Г. В. Ф. Моргун (ред) (2013) Психологія дорослості з основами геронтопсихології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава, ПНПУ імені В.Г. Короленка.
- Лукьянова Л. Б., Сігаєва Л. Є., Аніщенко О, В. та ін. (2012) Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія. Київ.: Педагогічна думка. 86-127.
- Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко (2013) Сучасні технології освіти дорослих : посіб. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013.
- Масляннікова І.В. (2020) Сучасні підходи навчання дорослих: теоретичні та емпіричні аспекти. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: психологія*. 31 (70), 1. 28-36. DOI <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.1/04>
- Марчук А. В. (2020) Андрагогіка : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС.
- Ничкало Н. Г. (2008) Неперервна професійна освіта - світова тенденція. Трансформація професійно-технічної освіти України: монографія. Київ.
- Прокопів Л. (2017) Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч-метод. Посібник. Івано-Франківськ.
- Пуцов В.І., Набока Л.Я. (2004) Особливості навчання дорослої людини: навч. посібник. Київ: ЦППО
- В.М. Синьов (ред), В.В. Засенко, В.І. Бондарь, М.К. Шеремет та ін. (2010) Освіта осіб з інвалідністю в Україні. Тематична національна доповідь. Київ.
- Сисоєва С. О. (2011) Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методич. посібн.. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО»

ФОРМИ І СПОСОБИ ПОТОЧНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Форма семестрового контролю – **ЗАЛІК** в усній формі.

Поточний контроль передбачає:

- ✓ оцінювання усних відповідей здобувачів під час семінарських занять;
- ✓ оцінювання позааудиторних самостійних робіт